

AREATZAKO UDAL FUNTSEKO ISAD ARAUA

Identifikazio-arloa

Erreferentziako kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48093
Titulua	Areatzako Udal Artxiboa
Data(k)	1532 - 1940
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> - Metro linealak: 19,93 m/l - Kaxak: 153 - Liburuak: 18 - Espediente-kopurua: 1.553 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Areatzako Udala
Instituzio historia	<p>Arratia-Amorebieta eskualde bizkaitarrean kokatzen da Areatza, Durangoko barruti judizialaren barruan.</p> <p>Areatza hiribildua Haro hiribildua izenarekin sortu zen, eta Logroñoeko foruari atxiki zitzaion, Juan Núñez de Larak Bilbon 1338ko abuztuaren hamabostean emandako pribilegioagatik. Hiribilduak merkataritza-bide berri bat finkatzea zuen helburu, Gasteiz Ibaizabalgo bailararekin eta Kantauriko portuekin lotzeko, Barazarren bitartez. Hala ere, ez zuen inoiz lortu hiri-garapen handirik.</p> <p>Gernikako Batzar Nagusietako hiribilduen arteko hamalagarren eserlekua hartu zuen. San Bartolome parrokia-eliza dago bertan. XIV. mendearen erdialdean eraiki zuten, eta 1513. urtean handitu, urte horretan bertan herriak izan zuen sutearen ondoren. Sute horretan, izan ere, eraikin gehienak desagertu egin ziren.</p> <p>Bere ondare artistikoaren artean, XVI. mendeko Mudejar Etxea nabarmentzen da, Bizkaia osoan estilo artistiko-arkitektoniko honen ale bakarra delako.</p>

Instituzio historia	<p>Bere ekonomia burdinolen eta sutegien garapenarekin oso lotuta egon zen. Bertan, burdina eraldatzeko lanak egin ziren, batez ere burdineria eta iltzeak eraikiz. Irin-errotari legez ere lan handia egiten zuen. Logikoa denez, nekazaritzaren, abeltzaintzaren eta baso-ustiapenaren bidez ere garatu zen lehen sektorea. XX. mendearen hasieran, Areatzak industria-aniztasun handiagoa zuen, gaseosa-, lixiba- eta txokolate-fabrika batzuk baitzituen, besteak beste, baita energia elektrikoa ekoizteko hainbat zentral ere.</p> <p>Ur sendagarriak ditu, eta XIX. mendearen erdialdetik hurrengo mendearen erdialdera arte funtzionatu zuen gaur egun desagertuta dagoen baina oso ezaguna izan zen bainuetxeak. Instalazio hori hiribilduaren ekonomiaren eragile garrantzitsu bihurtu zen, eta bide-komunikazioen modernizazioa eta garapena bultzatu zituen.</p>
Artxibo historia	<p>Areatzako elizatearen dokumentazio historikoa udal-artxiboan gordeta egon izanda, harik eta 1993an Bizkaiko Foru Agiritegi Historikora lekualdatu zen arte.</p> <p>Lekualdaketa horretan batez ere 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa sartu zen; gainerako dokumentazioak udal-artxiboan jarraitzen du.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioaren lekualdaketa baino lehen egindako txostenaren arabera, artxiboa udaletxeko lehen solairuan apropos horretarako prestatutako gela batean zegoen.</p> <p>Dokumentazioa behar bezala instalatuta eta ordenatuta zegoen, Madrilgo sailkapentaulari jarraikiz, baina ez zegoen aurretiko inbentariarik.</p>
Sarrera modua	<p>Bizkaiko Foru Aldundiak eta Areatzako Udalak 1993ko martxoaren hamabostean sinatutako lankidetzaren hitzarmena betetzeko, BFAHn 1993ko ekainaren 17an sartu zen dokumentazioa.</p>

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	<p>Areatzako elizateak eta Udalak 1532 eta 1940 bitartean sortutako dokumentazio historikoa.</p> <p>Gainera, Udal Epaitegiaren 1900 eta 1940 arteko 6 dokumentu dituen kutxa bat dago.</p>
----------------------------	--

Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	<p>Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta.</p> <p>Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea.</p> <p>Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 115 dokumentu 1547 eta 1940 bitartekoak. – Idazkaritza: 922 dokumentu 1532 eta 1940 bitartekoak. – Ogasuna: 507 dokumentu 1539 eta 1940 bitartekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	<p>Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daitezke:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sARBIDE-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sARBIDE berarekin.

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
---	-----------------------------------

Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Areatzako Udalarekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere administrazio-sailean eta sail judizialean. Udalak 1941etik gaur egun arte sortutako dokumentazioa udaletxean gordetzen da.
Argitalpenei buruzko oharra	Saratzaga Garai, Aranzazu (2002). Areatza-Villaro: Estudios Histórico-Artístico. Monografías de los Pueblos de Bizkaia. Diputación Foral de Bizkaia. Bilbao.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	20/01/2020